

P R O S P E C T U S

Tituli XII. de justis Imperium civile acquirendi Modis,
in Genere, & speciatim:de Electione & Coronatione Imperatoris,
Regisque Romanorum & Augustæ.

I.

Imperium civile ordinariò acquiritur vel *Electione* (1) vel *Succeffione*. Hæc dividitur in *patrimonialem* (2) *familiarem* (3) ac simpliciter *legitimam* (4) vti verò *Succeffio patrimonialis* alia est *perfecta* (5) alia *imperfecta* (6) ità *Succeffio familiaris* æquè abit in *gradualem* (7) & *linealem* (8) quæ vel est *cognatica* (9) sive *agnatica* (10) sive *mixta* (11) quæ tres diversæ Succeffiones lineales, *Castellana*, *Salica*, & *Narbonensis* cæu *Austriaca* (12) compellari solent.

- (1) Sic Imperium dicitur Electitium, ubi Imperans eo fine eligitur, ut illo deficiente alius per novam Electionem pro arbitrio substituatur -- quod si Successor hæud pro arbitrio, sed ex certâ duntaxat familiâ possit eligi, Successio obtinet mixta.
- (2) Quando scilicet Imperium simpliciter acquiritur citrà Conditionem, cum ipsâ alienandi facultate.
- (3) Vbi Imperium citrà facultatem alienandi, cum Jure hæreditario translatum est certæ familiæ, quæ idèd Stirps Regnatricis (Stem-Familie) adpellatur.
- (4) Si nempè latâ Lege fundamentali cautum sit, ut alia minùs definita succedendi ratio habeatur, veluti, si tale Jus certæ Civium aut Procerum qualitati adhæreat.
- (5) Vbi Imperans singula civitatis territoria dividere, ac vel in partes subjectivas distribuere, & sic divisâ per partes alienare, ipsamque Gubernandi formam pro lubitù valet immutare.
- (6) Vbi quidem ad Regem pertinet facultas transferendi Imperium, sed non nisi intègrum, atque indivisum.
- (7) In quâ Lineæ ratione non attentâ, proximitas duntaxat spectatur ipsius Personæ succedentis habito respectu sive ad primum Adquirentem, sive ad ultimum Possessorem.
- (8) In quâ Imperium continuè ab vno ad alterum devolvitur in Lineâ rectâ, ità tamen, ut deficiente in eâ Successore fiat transitus ad Lineam propinquiorem.
- (9) In quâ Primogenitus quidem Secundogenitum, & mas ejusdem Lineæ foeminas omnes excludit, masculo tamen deficiente in subsidium vocatur Lineæ ejusdem foemina proximior, quæ etiâ secundæ Lineæ maribus præfertur.
- (10) In quâ foeminæ perpetuè sunt exclusæ.
- (11) In quâ foeminæ non nisi extinctis omnium Linearum maribus admittuntur.
- (12) Quatenùs vigore celeberrimæ Sanctionis pragmaticæ, à CAROLO VI. Imp. p.m. communi Statuum ac plurimarum Gentium exterarum consensu stabilitæ, vnica ejus Filia MARIA THERESIA, modò Imperatrix vidua glor. imp. Terrarum Austriacarum omnium Hæres fuit instituta, atque adversùs tot Hostes insensissimos Jure perpetuo confirmata. Vid. MOSERI acta publica, die Succession in den östereichischen Erblanden und Kaiser Karls VI. darüber errichtete Sanctionem pragmaticam betreffend. Frankf. 1732. -- cf. Corp. jur. publ. p. 1389 -- 1394. -- in diversis hisce succedendi modis, diversissimi quoque obtinet Juris, de quo in Corollariis subsequ. & fusiùs coràm.

II.

II.

Quam plurimum intersit *Reipublicæ*, in quâ *Imperium* est *electivum* (1) ut ipse eligendi modus ac forma, certis *Legibus publicis* ritè definiatur (2) hinc *Populus* jus suum, quod habet eligendi *Regem* (3) rectè transfert in certas *Personas* (4) quæ deinde per excellentiam *Electores* nuncupantur, quorum *Vni* ex tali *Collegio Electorali* æque conferendum est jus, singulos vniversim convocandi *Electores*, qui denuò non nisi per plura cèu suffragia majora, atque secundum *formulam* à *Populo* præscriptam (5) validè eligendi pollent auctoritate.

- (1) Vti verò *Monarchia*, sic æquè *Aristocratia* potest esse electiva, quatenus certis personis velut *Optimatibus* ipsum *Jus ad Senatum* conferri potest eo fine, ut iis deficientibus alii, pro lubitu *Populi*, substituantur -- *Democratia* verò semel stabilita perpetuò manet successiva, quatenus *Leges* in eâ fundamentales ipsum *Jus Comitiorum*, aut *Civium Familiis*, aut *Bonorum Possessoribus* attribuunt.
- (2) Quippe *Electio* nem tam intuitu *Personæ* electæ, quàm ipsius eligendi *Normæ*, illegitimam, *Populus* nullo *Jure* obligatur agnoscere.
- (3) Quatenus *Imperium civile* originariò residet penès *Populum*, atque ea est *Civitatis* natura, ut ultroneo totius *Multitudinis* consensu adstruatur. Vid. primam *Exercit. not. Posit. X. n. 1. 2. sqq.*
- (4) Quo minùs tumultuariè, sed tantò ordinatiùs fieri possit *Electio*, ut planè constet de ejus legitimitate -- vndè vix legitimos dixerim *Principes*, qui vel per *Seditionem* à *Turba*, vel ab *Exercitu*, cui *Electio* nis *Jus* non erat, ad *Imperium* fuère evecti, quo postremo ipsa sæpe numero *Reipublica Romana* fabulosis quasi *Titanum* motibus fuit exagitata, convulsa, conquassata, Testibus *Othonis*, *Vitellii*, *Vespasiani*, *Pescennii Nigri*, *Clodii Albini*, & *Septimii Severi Imp. p. p.* exemplis.
- (5) Hoc *Formæ Decretum* dignoscitur ex ipsâ voluntate, quæ *Populo* fuit, cum *Imperium* transferret, hæc verò elucescit, ex ipsâ *Electio* nis *instituentæ Normæ*, diuturno *Exercitio* pacificè continuatâ. -- Vndè talis *Lex* fundamentalis, vbi scripta non est, ipsi innitur observantiæ -- Hujusmodi *Legem Imperii* fundamentalem *Scriptam* habemus in *Auræ Bullâ*.

III.

Novæ Electio nis *Exercitium* naturaliter non dependet à *Potestate Imperantis* (1) quare is nec *Succefforem* *Populo* obtrudere, nec vel impedire valet ipsam futuri alterius *Imperantis Electio* nem, (2) Cui tamen, quatenus citrà præjudiciu m viventis *Monarchæ* eligitur, hujus se *Regimini* immiscere non licet (3) quod si verò *Imperans* è vivis decesserit, talis *Succeffor* statim ipso *jure* solium conscendit, quin nova *Electio*, sive *Inauguratio*, sive *Confirmatio* intercedere sit necessum. (4)

- (1) Plus namque *Potestatis* non habet, quàm *Populus* in eum transtulit.
- (2) Quatenus hanc sibi *Potestatem* ipse *Populus* reservasse censetur, cum *Imperium* transferret, consequenter à libero hujusmodi *Juris* reservati *Exercitio* nequit impediri -- sic vivo atque invito *RUDOLPHO II. Imp. MATTHIAS* electus fuit in *Regem Romanorum*.
- (3) Quippe electi *Succefforis Jus ad Rem*, ipsius *Monarchæ* viventis *Juri in Re*, nullatenus obstat; quod enim *Populus* non habet, transferre non potest -- sic ipsum *fidelitatis* & *subjectionis Juramentum* tali futuro *Succeffori* præstitum non nisi morte *Imperantis* subsecutâ stringit, & vim suam obtinet. -- Quare *Cives* ad *Reverentiam* quidem, non tamen ad *obedientiam* obligantur, quidquod contra *Majestatem* ejus utut impeditam, nihilominus committi possit *Crimen Læsæ*.
- (4) Quatenus actuale *Regiminis* exercitium post mortem *Antecessoris* ipso facto devolvitur ad *Succefforem* legitime electum, in quo illud hucusque censetur quievisse.

IV.

IV.

Vti *Regnum non patrimoniale* (1) regulariter à ordinariò vel *Electiõne*, vel *SucceSSIONe* sive graduale, sive lineali, eaque vel Castellana, vel Salica, vel Narbonensi ceu Austriacà acquiritur, ità *Imperium patrimoniale* vel *donatione* (2) vel iusto etiã *Bello* (3) potest comparari — tot verò diversi dantur *Imperium* acquirendi modi, quot *Populum* inter & *Imperantes* diversa intercedere queunt *Pacta*: ex quibus *Regnum* vel *electitium*, vel *successoriam*, sive *patrimoniale*, sive *non patrimoniale*, sive *familiare*, sive *simpliciter legitimum* (4) sive dein vel *Monarchicum*, vel *Aristocraticum*, vel *mixtum* (5) sive *plenum*, *absolutum* atque *illimitatum*, sive *minus plenum*, à *limitatum* (6) sive *æsymmetricum*, sive *precarium*, vel etiã *Laconicum* (7) prodierit.

(1) Quod cum ipsa alienandi facultate non est conjunctum, quale in dubio præsumitur omne Imperium, quatenus Civitatem gubernandi, eamque alienandi Jus, vtrumque à se invicem quàm maximè disjungitur.

(2) Quatenus Princeps Imperium, quod habet, patrimoniale, in quem voluerit, pro libero arbitrio valet transferre, ut aded per Testamentum ei vocare liceat, sive extraneum, sive spurium præ legitimo Filio, dummodò vocetur persona alias habilis & idonea.

(3) Iusto Gladio autem Imperium acquiritur, vel ut est in Rege: vbi bellum fuerit personale, ceu potior causa Regis quàm Populi, & tunc Victor in Regis devicti Jura succedit, sed non ultra -- vel ut est in Populo: vbi bellum fuerit reale, ceu potior causa Populi quàm Regis, & tunc Victor in omnia Jura succedit, quæ Populo fuerunt, eum ab initio Imperium transferret, vid. Grot. L. 3. c. 8.

(4) Vide supra Positionem I. h. t. per totum.

(5) Vid. primam Exercit. nost. de Civitate. Posit. XII. n. 3. sqq.

(6) Vid. eandem Exercit. nost. de Civitate. Posit. XIII.

(7) Vid. alteram Exercit. nost. de Monarchiâ. Tit. IV. Posit. VII. n. 3. sqq.

V.

Imperium nostrum vti olim sub *Carolingis* hæreditarium magis (1) & *successivum*, sic hodie simpliciter *electitium* (2) non defertur nisi *Electiõne* legitima, quæ dicitur modus, quo *Electores* (3) à *Moguntino* tanquàm S. R. I. per Germaniam *Archiepiscopo* (4) ritè convocati (5) *Principem* Imperii Romano-Germanici (6) ad ejus Fastigium suo & reliquorum Statuum nomine (7) legitime (8) evehunt, ut ipsi præsit tanquàm *Caput*, & imperet secundum *Capitulationem*. (9)

(1) Quatenus ipsa successio ita fuit moderata, ut Familiæ quidem Jus valeret, quin Franci tamen ipsum nascendi Ordinem æquè semper observarent. Mascov. I. P. Lib. 3. c. 2. §. 1.

(2) A tempore CONRADI I. extinctâ cum LUDOVICO infante stirpe Carolingicâ -- contra Vitriarium Lib. 1. T. 1. 4. §. 2., 3. -- Præterquàm quod à tempore CAROLI V. perpetuè insertum fuerit Capitulationi art. 2. §. 1. quod ipsis Imperatorum Familiis nullum sit succedendi Jus.

(3) Hi omnes atque singuli sunt evocandi, etiã non investiti, aut necdum confirmati, quatenus virtute Principatus Electoralis statim nanciscuntur Jus & Votum eligendi. A. B. c. 20. -- etiã Minorem Tutores, A. B. c. 7. §. 4. -- non tamen Capitula Sede vacante -- non vocatus sponte suâ convenire debet, pro fidei virtute, quâ sacrum profequi tenetur Imperium. A. B. c. 1. §. 21. -- non comparentes sive in Persona, sive per Nuntios Legales, privantur suffragio pro illâ Vice, quin absentia suâ alios impediunt, A. B. c. 1. §. 13.

[4]

- (4) Non tamen ut olim sub Banno eccl. & communicativè cum Palatino, juxta Speculum Sax. C. 27. & Suevisum, L. 1. C. 29. "sollen sie ein Gespräch gebieten zu Frankfurt, das soll gebieten der Bischof zu Mayn bey dem Bann, und der Pfalzgraf am Rhein bey der Acht" -- neque à Capitulo Sede vacante, quod idè casu obviente statim eligere solet Archi-Episcopus; quid quod vigore unionis Electoralis, quam exhibet Linnæus Tom. 4. jur. publ. in Addit. ad Lib. 3. c. 2. p. 314. Officium Moguntini, si Sedes vacua sit, Trevirensi expediendam detur.
- (5) Intra Mensem à die Notificatæ mortis cæsareæ -- Francofurtum ad Mœnum. A. B. c. 1. §. 24. per Nuntios Moguntini, & propriis ejusdem sanctibus -- Litteris Patentibus, Sigillo majori signatis -- relicto Electoribus ad comparandum continuo 3. Mensium spatio. A. B. c. 1. §. 18. 19.
- (6) Et quidem vel ed potentiorem, quo magis hodiè deficiunt Imperii Domania -- Christianum, justum, bonum atque utilem pro salute Populi christiani, A. B. c. 2. -- Ex Sanguine germano legitimè ortum: ne splendor Imperii transferatur ad Exteros, in quibus non æquè præsumitur benevolus ergà Germaniam affectus -- Etatis legitimæ, quæ hodiè est annus decimus octavus, juxtà Capit. JOSEPHI II. art. 3. vid. Chr. God. HOFFMANN de ætate majori in Electione Imperatoris observandâ. Frf. 1734. -- cf. Phil. Frid. HANE, an Imperatorem R. G. à Principum Eccl. numero eligi quid impediatur? Kll. 1753.
- (7) Jure tamen proprio suis Principatibus adnexo -- quomodò hoc eligendi Jus omnibus olim Imperii Proceribus ità tamen competierit, ut Episcopi & Provinciarum Duces primas in Electione partes haberent? quomodò tandem ad septem Archi-Principes sensim fuerit reductum? desuper fufius coram in nostris Prælect. Hist.
- (8) Per suffragia majora & secundùm Leges fundamentales sive Scriptas, sive in ipsâ Imperii observantiâ tanquàm Lege non scriptâ comprehensas -- vid. DAN. HOFFMANN de pluralitate Suffragiorum in Electione Imperatoris. Tüb. 1742.
- (9) Vid. alteram Exercit. nostr. Tit. VI. §. IV. n. 2. -- cf. Jo. Jac. Jos. SÜNDERMALER. Diff. de Jure capitulandi inter S. R. I. Electores & Principes controverso. Wicob. 1747. -- Alex. HAMMER. Dissq. utrùm Capitulatio novissima absque communi statuum consensu adornata, Legibus Imperii fundamentalibus accensenda? Bam. 1747.

VI.

Un solenni *Imperatoris Electione* quò ad *Ritus & Cæremonias* tria obveniunt à consideranda: I. *Antecedentia* (1) II. *Electio* ipsa (2) III. eandem *subsequentia* (3) quò præprimis spectat *Coronatio Cæsareâ* (4) quæ dicitur actus, quo legitimè Electus, *Coronæ Aquisgranensis* (5) impositione, atque *Insignium* (6) traditione, ab *Electore Metropolita*, cui pro tempore hoc jus competit (7) solenniter inauguratur; quem *Coronationis* actum ipsæ solennes subsequuntur *Archiefficiorum* functiones (8) *regale Epulum* (9) alique *Ritus* non nulli (10) *Legatione* denuò, si non ut olim solenni, sic dictâ: *Obedientiæ*, saltim minùs solenni ceù arbitrariâ, sic dicendâ: *Observantiæ*, *Romani* dirigendâ. (II)

- (1) Quæ singula juxta Ordinem recenset Vitriar. L. 1. T. 6. §. 14. sqq. de quibus coram. vide A. B. c. 1. 2. 3. & 4. per totum.
- (2) Vid. Jod. DAN. HOFFMANN, de Electione & Coronatione Imperatoris Regisque Romanorum generatim, & de Loco Electionis atque Coronationis Regis Romanorum speciatim, Tüb. 1754.
- (3) Vid. Wahlprotocolla & Wahldiarium R. Franz. I. -- cf. ausführliches Diarium, wie sowohl der Churfürstliche Collegial-Tag, als auch die Wahl und Krönung Ihro R. K. M. JOSEPHS II. in der Reichs-Stadt Frankfurt am Mayn, in dem Jahre 1764. vollzogen worden. Mayn; 1767. 3.
- (4) Ad quam aded neo-Electus obligatur vi Capit. art. 3. §. 8. -- vide Selecta jur. pub. T. XI. p. 401. "ob der erwählte R. Kaiser vor der Krönung die Majestæts-Rechte ausüben könne?"
- (5) Neglectâ à MAXIMILIANO I. Coronatione Lombardicâ æquè ac Romanâ; vndè nec à CAROLI V. tempore obtinuit ampliùs Expeditio Romana (Römer-Zug) ad monstrandum scilicet, Imperato-

- peratoriam Dignitatem nullatenus ab ipsâ Coronatione Romanâ, sed vel unice ab Electione legitimâ dependere -- fabula est, quod Corona hæc germanica sit argentea, Lombardica ferrea, & Romana tantum aurea. Vid. Luc. Ant. MURATORY Diss. de Coronâ ferrea. Rom. & Lips. 1713.
- (6) Vid. alteram Exercit. nost. ad Tit. de Monarch. à l. R. G. in Spec. Polit. univ. n. 14.
- (7) Hoc quidem Imperatorem coronandi & ungenti Jus, vi Aureæ Bullæ C. 4. §. 4. soli competit eminentissimo nostro Colonienfi, motâ tamen à MOGUNTINO Lite: utrum id non nisi jure Dioecesano Archi-Præfulis Colon. in Urbem Aquigr. debeat? facta fuit Transactio a. 1657. vi cujus quilibet in suâ Dioecesi, Coronatione verò alibi celebrandâ, uterque alternis Vicibus Imperatorem habet consecrare. Vid. Corp. jur. pub. p. 1028. -- Capit. art. 3. §. 9. -- cf. Ge. Lud. BœHMER, Origines præcipuorum Jurium Archi-Ep. Colon. Gœtt. 1753. §. 21. -- Herm. CONRINGII, adfertio Juris Moguntini in coronandis Romanorum Regibus. Helmst. 1656. -- cf. NELLER de Jure succedaneo coronandi, Archi-Episcopo Trevirensi, quâ Belgii & Germaniæ Primati, vindicato. Trev. 1751.
- (8) Quales definiuntur in Aurea Bulla C. 27. -- vid. Jo. Chr. WAGENSEIL, de summis S. R. I. Officialibus & Subofficialibus. Alt. 1686. -- Jo. Ja. MASCOVII. Diss. de Originibus Officiorum S. R. I. aulicorum. Lips. 1718. -- de Pincernatu Bohem. vide sis: de SENKENBERG vom lebhafsten Gebrauch des alten deutschen Rechtes c. 3. §. 77. -- de Dapiferatu Bav. vid. de OLENSCHLAGER p. 332. & 403. -- cf. HENNIGES, ad J. P. p. 69. sq. -- Jo. Dan. KœHLER, de Electoris Sax. S. R. I. Archi-Mareschalli Functionibus &c. Gœtt. 1746. -- Jo. Frid. JOACHIM, de Archi-Camerario S. R. I. Hal. 1736. -- de Archi-Thesaurariatu Palat. vide sis J. F. JOACHIM, vermischte Anmerk. T. 1. p. 27. sqq. -- hæc pertinent: Jo. Henr. de JUSTI. historisch und jurist. Schreiben. T. 2. p. 16. sqq. -- Selecta jur. publ. T. 44. p. 1. sqq. -- cf. Capit. JOSEPHI II. art. 3. §. 5.
- (9) De quo vide sis Auream Bullam. C. 28.
- (10) Hæc pertinet ipsa solennis Creatio Equitum -- receptio Imperatoris in Canonicum Ecclesiæ Aquigr. -- Festum solenne gratiarum -- Solennis Audientia pro Legatis -- Visitationes honorariæ -- Magistratus loci Homagium &c. vid. PÛRRER Elem. jur. publ. L. XIV. c. III. §. 480. sqq.
- (11) Ut scilicet ipsi summo PONTIFICI innotescat, qualem PROTECTOREM legitimâ Electorum designatione acceperit Ecclesiæ, à multis indè sæculis invaluit Legatio, quam vocant: obedientiæ, quâ obsequium, quale Patri debet Filius, ipsi summo Pontifici spondebatur, à quo pristino tamen obsequii præstandi rigore multum remisit novior ætas: Imperatore neo-electo filialem solummodò observantiam spondente, citrà solennem ac vel debitam hujusmodi obedientiæ Legationem -- vid. Chr. Gotl. BUDER, de Legationibus obedientiæ Romanis missis. Jen. & Lips. 1737. -- cf. MOSER Tom. 2. p. 292.

VII.

Vi antiquissimæ *Imperii Observantiæ*, non nunquam superstite adhuc *Imperatore* futurus ejusdem eligitur *Successor*, speciali sensu *Rex Romanorum* (1) vocatus, idque vel *Imperatore* ipsomet instigante, vel eodem etiã invito (2) *Electo*ribus ultrò mediantibus (3) quæ *Regis Romanorum* tam *Electio* quam *Coronatio* tantum non per omnia (4) ad ipsam *Inaugurationis Cæsareæ* normam, legitimè (5) est peragenda. (6)

- (1) Præter Titulum semper augusti atque Majestatis, pro Insigni utitur Aquilâ unius Capitis -- vid. Henr. Ferd. de Lynker, Nachricht von den Vorzügen und der Titulatur eines R. Königs, vor desselben Erhöhung zum kaiserlichen Thron. Hal. 1768.
- (2) Capit. art. 3. §. II. "mit oder ohne des regierenden Röm. Kaisers Consens, wann derselbe auf angelegte Bitte ohne erhebliche Ursache verweigert werden sollte."
- (3) Dan. NETTELBLATT, de Jure Imperatoris, Electorum, & statuum Imperii circa quæstionem: an? in Electione Regis Romanorum. Hal. 1753. -- Frid. WIDEBURG, de Libertate Electorum in eligendis Rnorum Regibus, Hal. 1744.

- [4] Sic **ELECTORES** primùm in conventu Collegiali habent discutere quæstionem: an Electio sit instituenda? quo facto, si visum fuerit, ipse Conventus collegialis brevi manu mutari potest in Conventum Electionis, qui tamen non sine novâ convocacione Moguntinâ intercedente, solet inchoari -- sic ubi Filius eligitur Imperatoris, ejusdem exigitur consensus -- sic ipse tantùm Imperator, non electus Romanorum Rex, convocari curat Archi-Officiales ad solennia Coronationis -- sic ipse etiã **CÆSAR** factam Regis Rnorum Electionem & Coronationem, comitali statuum Conventui significat, qui deindè Litteras gratulatorias ad ipsum decernit. Vid. *neue Staats-Kanzley* T. XII. p. 2. sqq. -- cf. Jo. Jac. SCHMAUSSII, *Sammlung unterschiedlicher theils gedruckter, theils ungedruckter Schriften die R. Königswahl betreffend, mit nöthigen Anmerkungen*. Gœtt. 1751. -- Ad. Gottl. SEMMEL, *Ehrendächensß der R. Königswahl und Krönung JOSEPHS II.* Augsp. 1765. 8.
- [5] Secundùm A. B. atque Imperii observantiam, ex quâ Minorem quoque eligi posse, Exemplo JOSEPHI I. jam constat, quem tamen, ubi Imperator intrâ illius minorennitatem è vivis discessisset, adstrinxerat Capitulatio art. 47. ut ad annum ætatis XVIII. ipsam Imperii Administrationem suo Nomine Vicariis debuisset relinquere -- vid. Capit. novif. art. 13. §. 9.
- [6] Vid. *Wahl-Diarium S. JOSEPHS II.* -- huc facit: God. Dan. HOFFMANN. de Capitulationibus Regum Romanorum. Tüb. 1764.

VIII.

Electus ac vel coronatus *Romanorum Rex*, (1) solâ gaudens *Majestate personali*, (2) quamdiù ipse regit *Imperator*, nullis pollet *Juribus majestaticis* (3) *Imperatore* tamen utprimùm defuncto, statim succedit in *Dignitatem Ejus realem*, citra novam sive *Confirmationis* sive *Inaugurationis* Solennitatem, *Habenas Imperii* ipso Jure capeffens. (4)

- [1] Chr. Gottf. HOFFMANNI, *Diss. de Rege Romanorum vivente Imperatore electo*. Francof. 1733.
- [2] Reali, ceù ipso Regiminis exercitio quasi dormiente -- vndè juramentum fidelitatis Regi R. præstitum, non nisi cum morte Imperatoris suam obtinet obligandi vim.
- [3] Vndè in Capit. JOSEPHI II. art. 30. §. 3. "wir sollen und wollen uns auch keiner Regierung oder Administration im H. R. Reiche, so lang Ihro kaysrl. Majestät im Leben, unterziehen."
- [4] Vndè fertur Brocardicum: sobald der Kayser vom Pferd herabsteigt, setzt sich der Römischer König darauf -- vid. J. H. EBERHARD. *Beantwortung der Frage: ob eines R. Königs Antritt der kaysrl. Regierung mit ewigen Feierlichkeiten, und besonders mit einer neuen Krönung verbunden sey?* Strf. 1765.

IX.

Ipsa *Augusta* (1) ceù *Imperatricis* in germanja *Coronatio* (2) ex arbitrio dependet *Augustissimi Mariti*, in quâ Solennitates, paucis exceptis (3) ferè cum ipsâ *Inauguratione Cæsareâ* conveniunt, nisi quod *Imperatrix Augusta* alios sibi que proprios habeat *Officiales Palatinos*: I. *Archieancellarium* (4) Episcopum Fuldensem -- II. *Archievarescallum* (5) Abbatem Campidunensem -- III. *Archiepellanum* (6) Prælatum S. Maximini prope Treviros -- IV. *Supremam Curie Magistram* [Obrist-Hofmeisterinn] cui in singulis hujusmodi Solennitatibus ante omnes *Principum Imperii Filias & Sorores*, Præcedentia à *Ferdinando III.* Imp. per speciale *Decretum* de 16. Jul. A. 1653. fuit concessa. (7)

- [1] Cui & Tit. Majestatis, & semper augustæ tribuitur. // Crimen etiã læsæ Majestatis in eam admittitur // Regiminis tamen per se confors non est // Imperio quoque maritali, quò ad statum ipsius privatum manet obnoxia // vid. Everh. Orto, Diss. de Augusta. Traj. 1727. // Abasv. FRIRSCH. de Augusta Romanorum Imperatrice. Rudolst. 1674. // Godof. STRAUSS. de Juribus Augustæ competentibus. Witt. 1683.
- [2] Jo. Jac. MASCOVIT, Diss. de Regali Imperialique Augustorum Augustarumque Coronatione. Lips. 1723.
- [3] Sic nec Gladius Augustæ præbatur, nec Equites creat, nec iisdem Archi-Officiorum Imperialium functionibus honoratur &c. // vid. Rud. à BÜNAV, de Ornamentis & Honoribus Augustarum. Lips. 1733.
- [4] Jo. Wilh. WALDSCHMIDT, de Augustæ Imperatricis Archi-Cancellario. Marp. & Lips. 1715. // Jo. Ad. ULRICI Diss. de Archi-Cancellariatu & Primatu Abbatis Fuldenfis. Herbip. 1724. // cf. cl. HEUMANNI Comment. de Re diplomaticâ Imperatricum Augustarum. Norimb. 1749. // hæc facit: Jo. Frid. JOACHIM, Geschichte der Reichs-Läge. T. 1. p. 343. sq.
- [5] Jo. Car. KÖNIG, de Archi-Mareschalco Augustæ Imperatricis. Marp. 1748. // Vid. LÜNIGS Reichs-Archiv. P. Spec. Contin. 1. p. 179. & 181.
- [6] Aug. Ben. MICHAELIS. Diss. de Archi-Capellano Imperatricis Augustæ. Hal. 1750. // Vid. Diploma FERDINANDI II. apud. ZYLLESIIUM in Defens. Monast. S. Maximini. P. 3. n. 86.
- [7] In Corp. jur. publ. p. 895. // Vid. vollständiges Diarium von allem, was sich vor, in und nach der Erönung der N. Kaiserinn Maria Amalia, in Frankfurt am Mayn zugetragen. S. f. 1743. f. X.

Quod Jus attinet *primariarum Precum*, jam olim in Cœnobiis Virginum, *Augustæ neo-Coronatæ* competens (1) sicut id vnicè ad ipsam redit *Observantiam* (2) ità noviori Ætate nulla ferè ejusdem deprehenduntur vestigia. (3)

- [1] Ge. Frid. DEINLIN, de jure primariarum Precum Augustæ Imperatrici competente. Alt. 1743. // Gottl. Aug. JENICHEN, von dem Recht der ersten Bitte einer N. Kaiserinn. Gief. 1757.
- [2] Ge. Henr. AYRER, de jure primariarum Precum. Gœtt. 1740. p. 174. sqq.
- [3] Sic ultimæ, de quibus constat, fuere Preces BLANCÆ MARIE, Maximiliani I. Vxoris, de a. 1494. quas exhibet Jos. Ant. de RIEGGER, in Corp. jur. publ. p. 93.

COROLLARIA

Ex Titulo XII. de justis Imperium civile adquirendi Modis, in Genere & in Specie.

- I. V)ti omne Imperium in dubio præsumitur *electitium*, ità *Civitas successiva* non statim *patrimonialis*, sed in Regula *familiaris* esse censetur.
- II. *Successio* autem manifestò *patrimonialis*, ordinariò non nisi *imperfecta* intelligitur.
- III. *Imperans patrimonialis*, etiã *imperfectè* talis, *Regnum* pro libero planè arbitrio transferre valet per *Testamentum*, ut seclusà adeò *Familiã* eidem vocare liceat *Filium* sive *naturalem*, sive *adoptivum*, ac vel *Extraneum*, sive adeò *feminam*, dummodò vocetur Persona aliàs habilis & ad *Regimen* idonea.
- IV. *Rege patrimoniali* tamen intestatò decedente, ipsum succedendi jus ità competit *proximo Heredi*, ut Mas fœminam, *Linea Primogeniti Secundogenitum*, & *Nepos* ex primo ipsum Patrum *Jure Representationis* absolutè debeat præcedere;

- V. Contentio Filium *adoptivum* inter & *naturalem* orta in *Succeſſione inteſtata*, ita eſt decidenda, ut *adoptivus* omninò ſit præferendus.
- VI. Hujusmodi verò in *Regno patrimoniali* Succeſſorem, nec *Populus* excludere, nec vel *novæ Regiminis formæ* ullo jure valet adligare.
- VII. Vbi verò *Rex patrimonialis*, familiã penitùs extinctã, inteſtato ceù nullã diſpoſitione factã deceſſerit, *Imperium* devolvitur ad *Populum*, qui jam ad primaviam Libertatem ſuam rediſſe cenſetur.
- VIII. Vti *Succeſſor patrimonialis* Jure perfecto ſolvere tenetur debita ſui *Anteceſſoris* tam realia quàm perſonalia, ita Succeſſor ſive *familiaris* ſive *electivus* non niſi ad Solutionem debitorum ſui *Anteceſſoris* realium Jure obligatur.
- IX. In *Succeſſione Lineali* Primogenito non obest, eundem fuiſſe natum, antequàm Pater *Regnum* adoptaverat.
- X. Vti in *Succeſſione cognaticã* extinctis ejuſdem Lineæ Maribus, Filia excludit Patrum & Conſobrinum, ita Fratris Filia Jure præfertur Filio Sororis,
- XI. In quã ultimi etiã Poſſeſſoris Filia, omnes Anteceſſoris Filias earumque Liberos abſolutè præcedit.
- XII. In *Succeſſione Lineali mixtã* ceù *Auſtriacã*, Frater defuncti vel ex Fratre Nepos, præoptandus eſt defuncti Filia, aut ex Filia Nepoti etiã natu majori.
- XIII. *Legitimæ Succeſſionis* Definitio, ipſo nullatenùs *Imperii* exercitio, ſed arcto comprehenditur *Legum fundamentalium* ambitu.
- XIV. Vndè in *Regno familiari* Monarcha quantumvis abſolutus, nec ipſam *succedendi Rationem* determinare, nec ſemel ſtabilitam pro lubitu valet immutare,
- XV. Nec vel ipſi *Populo* aliam fas eſt ſtatuendi *Normam ſucceſſionis*, invitã *Stirpe Regnatrice*, cui ſecùs *Jus queſitum* adimeret.
- XVI. Licebit tamen iis, qui ſunt ex *Familiã regnante*, de Juribus Succeſſionis ad ſe pertinentibus ſine *Populi* detrimento, *Pactis* invicem aut *Transactionibus* diſponere.
- XVII. Plurimùm verò intereſt, ipſum *succedendi Ordinem* quàm accuratiſſimè definiri, ne orto de *Perſonã Succeſſoris* dubio, turbis motibusque acerbis concutiatur *Reſpublica*.
- XVIII. *Imperium Rno-germanicum* vti à *Cæſaris Patrimonio* planè alienum, ita ſimpliciter *electivum* eſt, ac merè *Uſufructuarium*, ut auguſtiſſimis *Imperatorum* Familiis nullum ampliùs ſit *succedendi Jus*.
- XIX. *Imperatoria Majeſtas* à Summo Pontifice nullo unquàm Jure conferri potuit mediante *Coronatione Romanã*, hodiè non immeritò neglectã.

- XX. *Imperatorem, Regemque Romanorum* eligendi Jus, solis & singulis absolutè competit *Electoibus*, utut nec investitis, nec confirmatis, aut non vocatis, cæteris omnibus Imperii *Primatibus* Jure perpetuo exclusis.
- XXI. Vnde & *Jus capitulandi* ab *Electoibus* rectè vindicatum, frustra in Controversiam vocatur à *Principibus Imperii*.
- XXII. *Electo* sive ex sola *Moguntini* negligentia, sive adeò ex Contemptu ad *Electioem* non vocatus, contra ipsam *Electioem* per Majora jam factam nullo Jure valet excipere tanquàm irritam, sed isto Casu eandem subsistere firmam, amore boni Publici contendimus.
- XXIII. Ipsam tamen Injuriam persecutionem contra *Moguntinum, Electo* taliter neglecto, nullatenus prohibitam esse statuimus.
- XXIV. Hoc autem *convocandi Jus*, Sede *Moguntinã* vacante, frustra prætenditur à *Capitulo*.
- XXV. *Electoibus* liberum non est, *suffragium* mittere per Literas, ac vel illud in *Mandato Legati* ad certam restringere Personam,
- XXVI. Vnde *Nuntios* ad Actum hujusmodi *Collegalem* oportet venire instructos *Mandato cum Libera*, qui etiàm sin fuerint *legales*, ab Augusto hoc *Conventu*, Jure arcentur.
- XXVII. Quamvis in *Speculo Saxonico* C. 27. §. 3. æquè ac in *Suevico* L. 1. C. 29. §. 3. Vtrique & *Moguntino* & *Palatino* conjunctim competiisse legatur ipsum ad *Electioem convocandi Jus*, huic tamen Opinioni tanquàm vix verisimili non adstipulamur.
- XXVIII. *Imperator* impedire nequit *Electores*, quominus Eodem vivo atque invito futurum valeant eligere *Throni Successorem*, ipsis tamen *Juribus Cæsareis* per omnia salvis.
- XXIX. Vnde *Rex Romanorum* æquè ac *Imperatrix Augusta* quæ talis hæud pollent *Majestate reali*,
- XXX. *Ambo* tamen *Criminis læsæ Majestatis* tam *passivi* quàm *activi* capaces funto.
- XXXI. *Pluralitas Suffragiorum* ad ipsam *Electiois Legitimitatem* absolutè necessaria, nullatenus quoad *Electores* singulos, sed vnicè quoad totum *Electorale Collegium* est intelligenda.
- XXXII. Antiquissima est *Archi-Episcopi Coloniensis* Dignitas & specialis Prærogativa, electo *Romanorum Regi* primum imponendi *Diadema Regium*,
- XXXIII. Eadem verò *Consecrationis Imperatoris* partes, hodiè cum *Moguntino*, per *amicabilem Compositionem* communicatæ, nostro *Eminentissime Coloniensi* non ex *Jure tantum Diæcesano*, sed ex ipsa etiàm *Lege publica*, Jure consequenter fortiori, Tituloque illustriori competunt.